

Lovforslag nr. L 172. Fremsat den 14. januar 1988 af miljøministeren (Chr. Christensen)

Forslag

til

Lov om nedlæggelse af klorproduktionen på D.S. Industries ApS.

§ 1. Fremstilling af klor på kloralkalianlægget på Islands Brygge, der tilhører D.S. Industries ApS, er kun tilladt indtil den 1. november 1990.

Stk. 2. Klor, der er fremstillet på det i stk. 1 nævnte kloralkalianlæg, må kun sælges fra lagertanke på Islands Brygge, der tilhører D.S. Industries ApS, indtil 1. januar 1991.

§ 2. Staten yder fuld erstatning til D.S. Industries ApS for den nedlæggelse af klorproduk-

tionen på Islands Brygge, som følger af reglerne i § 1 om forbud mod fremstilling af klor og salg af klor.

Stk. 2. Erstatning for nedlæggelse af klorproduktionen fastsættes af taksationsmyndighederne efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

§ 3. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Forslagets baggrund

Den 14. maj 1987 vedtog Folketinget beslutningsforslag nr. B 48 om afvikling af klorproduktionen på Dansk Sojakagefabrik (D.S. Industries ApS). I denne folketingsbeslutning pålægger Folketinget miljøministeren at fremsætte et lovforslag i folketingsåret 1987-88 om nedlæggelse af klorproduktionen på D.S. Industries ApS, efter følgende retningslinier:

Senest den 1. november 1990 skal produktionen af klor på kloralkalianlægget på Islands Brygge, København, tilhørende D.S. Industries ApS, være ophørt, og salget af klor fra lagertanke skal være afsluttet senest 1. januar 1991.

2. Lovforslagets indhold

Det foreliggende lovforslag er udarbejdet i overensstemmelse med folketingsbeslutningen.

Lovforslaget indeholder således tidsfrister for nedlæggelse af klorproduktionen samt for ophør af salg af klor fra virksomhedens lagre.

Opmærksomheden henledes på, at folketingsbeslutningen ikke vedrører anvendelse af klor på virksomheden og oplagring af klor, der anvendes i virksomhedens produktion. Bestemmelserne i lovforslaget er derfor ikke til hinder for, at virksomheden dels kan købe klor og anvende det i virksomhedens produktion, dels kan oplagre klor på virksomheden med henblik på en sådan anvendelse.

Ved fremstilling af klor dannes endvidere natronlud og brint.

Natronlud benyttes dels i virksomhedens øvrige afdelinger, dels til direkte salg og dels til fremstilling af natriumhypoklorit, der er et stof, der fortrinsvis bruges i rengøringsmidler og til klorering af drikkevand.

Brinten bliver dels solgt, dels brugt i virksomhedens fedt- og olieproduktion. Eventuel overskudsbrint afbrændes i virksomhedens kedelanlæg som et energitilskud.

Virksomheden har oplyst, at den efter lukning af klorproduktionen næppe vil bibeholde fremstillingen af natriumhypoklorit og saltsyre, da en sådan produktion ikke længere vil være rentabel. Dette skyldes bl.a., at natriumhypoklorit fremkommer som et biprodukt ved klorfremstilling.

Det er derfor ikke sandsynligt, at virksomheden fremover vil indkøbe og oplagre klor. I stedet vil virksomheden eventuelt købe natronlud og saltsyre til eget forbrug.

Brint bruges i ret store mængder i virksomhedens fedt- og olieproduktion. Denne mængde kan købes fra underleverandør eller der kan etableres et brintanlæg på virksomheden.

§ 2 i forslaget indeholder bestemmelser om, at der skal ydes erstatning for nedlæggelse af klorproduktionen på virksomheden, og at erstatningen skal fastsættes af de taksationsmyndigheder, som fastsætter erstatninger i forbindelse med statslige anlægsarbejder.

3. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været forelagt følgende organisationer og myndigheder: Industrirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Hovedstadsrådet, Københavns magistrat, Frederiksberg kommunalbestyrelse, Danmarks Naturfredningsforening, Greenpeace, NOAH, Arbejdsministeriet, Industriministeriet, Justitsministeriet, Trafikministeriet, Administrationsdepartementet, Budgetdepartementet, Landsorganisationen i Danmark.

Forslaget har endvidere været forelagt for D.S. Industries ApS.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Under behandlingen af beslutningsforslaget i Folketinget oplyste miljøministeren, at en særlig, der udelukkende vedrører lukning af klorproduktionen på D.S. Industries ApS, formentlig må anses for at være et ekspropriativt indgreb, jf. grundlovens § 73.

Konsekvensen heraf er, at indgrebet kun kan ske, hvis almenvellet kræver det, og i så fald kun mod fuld erstatning.

Der er derfor indsat en bestemmelse i § 2 i lovforslaget om, at staten skal yde fuld erstatning til D.S. Industries ApS for de indgreb, som er fastsat i lovforslaget.

Miljøministeriet har ikke fundet det muligt at vurdere, hvilke statslige merudgifter, der vil blive tale om som følge af forpligtelsen til at yde fuld erstatning. Lovforslaget har en bestemmelse om, at erstatning for lukning af klorproduktionen fastsættes af taksationsmyndighederne efter lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Størrelsen af erstatningen vil derfor til sin tid blive fastlagt af taksationsmyndighederne.

I forbindelse med forberedelsen af lovforslaget er det imidlertid hos D.S. Industries ApS søgt oplyst, hvilke eventuelle erstatningskrav virksomheden vil gøre gældende i anledning af indgrebene i klorproduktionen. Desuden er der søgt oplysninger fra virksomheden om forhold, der måtte være af betydning for en vurdering af lovforslagets mulige økonomiske konsekvenser for dels virksomheden, dels samfundet som helhed.

Virksomheden har oplyst, at det er uvist, om man vil anlægge en klorfabrik et andet sted i Danmark efter lukning af klorfabrikken på Islands Brygge. Det er også uvist, om virksomheden vil indkøbe natronlud og saltsyre til eget brug. F.s.v.a. brint har man endnu ikke besluttet, om man eventuelt vil ansøge om etablering af et anlæg til fremstilling af brint eller, om man vil indkøbe brint udefra. Et anlæg til fremstilling af brint skønnes at beløbe sig til 10-20 mill. kr. i anlægsudgifter.

D.S. Industries ApS vil kræve erstatning for de totale tab ved nedlæggelsen af klorproduktionen og heraf følgende konsekvenser. Heri indgår anlæg af et eventuelt nyt brintanlæg. Virksomheden har ikke fundet det muligt på nuværende tidspunkt at opgøre størrelsen af erstatningskravet. Kloranlægget er mellem 10-20 år gammelt, men den nødvendige vedligeholdelsesgrad gør, at anlægget har en yderligere levetid på mindst 20-30 år. Anlægsudgifterne til et nyt kloralkalianlæg er tidligere over for folkettinget oplyst til at være af en størrelsesorden på 300 mill. kr.

Af konkurrencemæssige årsager har D.S. Industries ApS ikke ønsket at give oplysninger om kloranlæggets rentabilitet.

Ved lukning af kloranlægget vil ca. 100 medarbejdere blive arbejdsløse. Lukningen af kloranlægget vil også få betydning for det øvrige samfund, da D.S. In-

dustries ApS er den eneste virksomhed i Danmark, der fremstiller klor. Medmindre der anlægges et andet kloranlæg her i landet, vil Danmark blive afhængig af import af klor. Dette vil bl.a. betyde, at de store klorforbrugere her i landet sandsynligvis må oplagre klor på virksomhederne i større mængder, end det er tilfældet i dag, som følge af ændrede leveringsbetingelser og transportforhold. Derved vil risikoen på disse virksomheder blive forøget.

Hvis der opstår en situation, hvor der ikke kan importeres klor, vil der opstå problemer for industrien, herunder pesticid- og levnedsmiddelindustrien. Også drikkevandsforsyningen og elforsyningen vil blive ramt, idet der bruges en del klor til klorering af drikkevand især i hovedstadsområdet og til kølevand på kraftværker. I 1980 blev forbruget af klor til de sidstnævnte formål opgjort til 390 tons om året. Hvis der ikke etableres et andet kloranlæg i Danmark, kan det blive aktuelt at overveje, om der skal oprettes forsyningslagre til drikkevands- og kraftproduktionen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslaget følger nøje de tidsfrister for nedlæggelse af klorfremstillingen samt for afviklingen af virksomhedens lagre af klor, som er indeholdt i folketingsbeslutningen.

Til § 2

Som konsekvens af, at det er miljøministerens opfattelse, at indgrebene i § 1 må betragtes som ekspropriative, fastsættes det i § 2, at staten skal yde fuld erstatning til virksomheden herfor. Det foreslås, at erstatningen skal fastsættes af taksationsmyndighederne efter lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Denne lov benyttes ved ekspropriation med henblik på anlægsarbejder, som staten eller koncessionerede selskaber forestår, og den videre behandling af sagen om erstatning og fastsættelsen af erstatningen og udbetalingen heraf skal ligeledes ske efter reglerne i denne lov.

Dette vil indebære, at det er en ekspropriationskommission nedsat af trafikministeren, der skal behandle sagen om ekspropriation og fastsætte erstatningen, og at ekspropriationskommissionens erstatningsfastsættelse kan indbringes for en taksationskommission, som ligeledes er nedsat af trafikministeren.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter be-

kendtgørelsen i Lovtidende, således at der er rimelig tid til at afklare erstatningsspørgsmålet inden nedlæggelsen af klorproduktionen.